

19/12/2019

Clars i obscurs en les pràctiques ecològiques de la Barcelona dels JJOO

La realització dels Jocs Olímpics de l'any 1992 a Barcelona es va produir en un context d'expansió del pensament ecològic a Europa Occidental, només incipient a Espanya. Això es va traduir en la inexistència d'un pla mediambiental unificat i coherent durant els anys previs a la seva celebració, si bé es van dur a terme algunes iniciatives que sí indiquen una plasmació parcial de pràctiques ecològiques. En aquest article s'apunten algunes d'aquestes pràctiques, així com les omissions més significatives, entre les quals destaquen la manca d'un pla de reciclatge o una escassa comunicació verda.

Els Jocs Olímpics de Barcelona el 1992 van ser un punt d'inflexió per a la capital catalana pels seus llegats tangibles i intangibles, començant per la seva transformació urbanística i l'evolució econòmica posterior. Aquests assoliments responen a la governança d'aquest esdeveniment esportiu, és a dir, a unes autoritats municipals que van planificar i van dirigir la seva organització. Aquests objectius de llegat van sorgir en un context històric determinat, destacant l'expansió del pensament ecològic en el món occidental durant la segona meitat del segle XX; la seva implantació més tardana a Catalunya i en la resta de l'àmbit estatal, i l'entrada d'Espanya a la Comunitat Europea en 1986, amb la conseqüent adopció de polítiques mediambientals

comunitàries.

L'article que hem publicat se centra a examinar i explicar com el pensament ecològic, entès a través de tres àmbits (sostenibilitat, salubritat mediambiental i comunicació ecològica) es va construir i desenvolupar en el marc de Barcelona'92. Si bé no va existir un pla unificat i coherent de polítiques ecologistes durant els anys de preparació de Barcelona'92, l'ambiciós projecte urbanístic de regeneració de la costa i el foment de jardins i parcs indiquen que sí que va haver-hi una plasmació, tot i que parcial, de pràctiques ecològiques. Hi havia una visió implícita de sostenibilitat socioeconòmica que les administracions polítiques guiaven en projectes d'instal·lacions rendibles i sostenibles. A més, la construcció de la Vila Olímpica en una zona degradada, l'accessibilitat a les platges, la recuperació del llac de Banyoles i l'increment d'àrees enjardinades evidencien la presència també d'una idea de sostenibilitat mediambiental. No obstant això, van haver-hi omissions significatives, com la manca d'un pla de reciclatge.

Més enllà d'aquesta estratègia a llarg termini amb diferents iniciatives destinades a millorar les condicions de l'ecosistema urbà i a la població que l'habitava, l'article ressalta l'objectiu més imminent de celebrar els Jocs. Cada administració membre del comitè organitzador, destacant la municipal, posseïa diferents competències entre les quals es repartia l'aplicació de plans de salubritat mediambiental com a part de la fase d'operació de l'esdeveniment olímpic. Procurar que esportistes i espectadors no respiressin un aire perjudicial o que no hi hagués perill de, per exemple, caure a una aigua bruta durant les competicions de vela era una prioritat. Això va portar a l'aplicació de mesures com el control de la contaminació de nivells de partícules contaminants del mar i l'aire, més la prohibició de fumar dins les instal·lacions esportives sota sostre.

Finalment, els organitzadors de Barcelona'92 havien prevalgut la imatge d'una ciutat moderna i capaç de celebrar un esdeveniment de la dimensió dels Jocs. Dins d'aquests propòsits de comunicació, també s'investiga si es volia transmetre algun tipus de comunicació respecte a les possibles mesures realitzades. No va ocórrer exactament així a causa de l'absència d'un pla mediambiental coherent, però la Cimera de la Terra de l'ONU celebrada al Brasil poques setmanes abans va impulsar unes poques iniciatives de comunicació verda. Entre elles, l'exposició temporal "Estimada Terra" amb el suport de la UNESCO o la instal·lació a la Vila Olímpica d'un mural de signatures per recolzar la Cimera de la Terra.

Alberto Aragón-Pérez

Centre d'Estudis Olímpics

Universitat Autònoma de Barcelona

alberto.aragon@e-campus.uab.cat

Referències

Alberto Aragón-Pérez. "The Influence of the 1992 Earth Summit on the 1992 Olympic Games in Barcelona: Awakening of the Olympic Environmental Dimension". *The International Journal of the History of Sport*. Volume 36, 2019 - Issue 2-3: Special Issue: New Dimensions of Sport in Modern Europe: Perspectives from the 'Long Twentieth Century'. <https://doi.org/10.1080/09523367.2019.1626830>

[View low-bandwidth version](#)